
Rogów Opolski, st. 2, gm. Krapkowice, woj. opolskie, AZP 92-37/9

Informator Archeologiczny : badania 32, 145-146

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

POKRZYWNICA, st. 1, gm. Pawłów, woj. kieleckie, AZP 84-68/141

- osada hutnicza kultury przeworskiej (młodszy okres wpływów rzymskich)
- osada wczesnośredniowieczna (VIII-XII w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w okresie od 3 sierpnia do 8 września przez Szymona Orzechowskiego (PSOZ) przy współpracy Jolanty Gągorowskiej. Finansowane przez PSOZ. Szósty sezon badań. Przebadano powierzchnię 550 m².

Osada kultury przeworskiej.

Prace koncentrowały się we wschodniej części osady w strefie bezpośrednio narażonej na zalanie (zbiornik wodny „Wióry”).

Odkryto 9 obiektów datowanych na młodszy okres rzymski, w tym półziemiankę o konstrukcji słupowej i 2 kolejne paleniska z tzw. żużlem miseczkowatym związanym z postredukacyjną fazą oczyszczania łupek żelaznych otrzymywanych w piecach dymarskich występujących na obrzeżach osady. Poza ceramiką ręcznie lepioną i obtaczaną (siwa) znaleziono min. 2 brązowe jednodzielne zapinki z podwiniętą nóżką, noże żelazne i kościane grzebienie.

Osada wczesnośredniowieczna.

Szczególnie duże zagęszczenie obiektów z tego okresu zarejestrowanego na wschodnim stoku lessowego cypla, wcinającego się w dolinę Pokrzywianki. Zarejestrowano około 30 różnego rodzaju jam gospodarczych i przemysłowych skupionych wokół 2 regularnych palenisk posiadających wyłożone kamieniami dna i rozległe tzw. jamy przypiecowe zawierające duże ilości pyłu węglowego. Trudno określić jednoznacznie funkcję tych obiektów. Poza ceramiką silnie obtaczaną z X-XII w. wystąpiły pojedyncze paciorki szklane, kilka noży i srebrny kabłączek skroniowy.

Materiały i dokumentacja z badań są przechowywane w PSOZ Kielce.

Badania będą kontynuowane.

Poznań – Nowe Miasto, st. 284, gm. *loco*, woj. poznańskie, AZP 54-28/96 - patrz: neolit

Radgoszcz, st. 15, gm. Międzychód, woj. gorzowskie, AZP/47-18 - patrz: paleolit

ROGÓW OPOLSKI, st. 2, gm. Krapkowice, woj. opolskie, AZP 92-37/9

- osada neolityczna
- cmentarzysko kultury przeworskiej (okres wpływów rzymskich)
- osada późnośredniowieczna

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadził w sierpniu Leszek Żygadło (Zespół Badań Ratowniczych przy Instytucie Archeologii i Etnologii PAN O/Wrocław). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 5 arów.

W 1926 r. wyorano na „Polu Kasperka” (obecnie dz. gr. nr 961/1) zabytki (2 groty broni drzewcowej, umbo 7a Jahna, imacz odmiana 9 Jahna, fragment nożyc kabłąkowych) pochodzące najprawdopodobniej z jednego zespołu grobowego datowanego na fazę C₁ okresu wpływów rzymskich. Ponadto z okresu międzywojennego pochodzą informacje o odkryciach ceramiki z IV w. n.e. i nieokreślonej kulturowo ceramiki neolitycznej.

Badania weryfikacyjne prowadzone na stanowisku w 1967 r. (P. Kaczanowski) dały wynik negatywny. Zabytków archeologicznych dostarczyła dopiero prospekcja powierzchniowa prowadzona w 1971 r. (M. Krzyski i L. Kamiński). W trakcie badań powierzchniowych w 1985 r. (K. Bykowski) zebrano jedynie ceramikę datowaną na późne średniowiecze. W 1996 r., w związku z planowaną budową autostrady A4, przeprowadzono badania sondażowe (E. Matuszczyk i B. Jarosz), które potwierdziły obecność na stanowisku grobu kultury przeworskiej (?) oraz dostarczyły śladów osadnictwa późnośredniowiecznego.

Celem ratowniczych badań archeologicznych było przebadanie odcinka w południowym pasie inwestycyjnym, pomiędzy kilometrami 246+465 - 246+590, planowanej autostrady A-4.

W toku prac archeologicznych, prowadzonych na stanowisku, przebadano ogółem powierzchnię około 5 arów, na której udokumentowano 2 doły posłupowe. Obydwie jamy były w rzucie regularnymi owalami o średnicy 0,26 i 0,28 m oraz o głębokości 0,26 i 0,2 m. Ich wypełniska tworzyła szarobrunatna próchnica z domieszką węgla drzewnych. Żaden z obiektów nie dostarczył zabytków ruchomych. W trakcie oczyszczania powierzchni wykopu nie odkryto również, poza ułamkami ceramiki nowożytniej w spagu warstwy ornej, innych zabytków archeologicznych, poświadczających istnienie w tym miejscu osadnictwa pradziejowego lub średniowiecznego.

Z lat międzywojennych pochodzą informacje o odkrywanej na stanowisku bliżej nieokreślonej kulturowo ceramice, zabytkach krzemiennych i kamiennych z epoki neolitu, które mogą świadczyć o funkcjonowaniu osady.

Odkryte w latach 20-tych i 30-tych zabytki wskazują wyraźnie na istnienie w tym miejscu cmentarzyska ludności kultury przeworskiej, którego chronologię można określić na późny okres wpływów rzymskich. Cmentarzysko wchodziłoby w skład strzelecko-opolskiego regionu osadniczego, którego apogeum rozwoju przypada na fazę C₁.

Przeprowadzone prace wykopaliskowe wykazały, że wschodnia część terenu objętego badaniami (na odcinku około 60 metrów) została w okresie międzywojennym zniszczona przez piaskownię. Dół wybierzyskowy, umieszczony u wylotu suchej doliny denudacyjnej, został częściowo zrehabilitowany w okresie powojennym. Na podstawie widocznego jeszcze w terenie przebiegu krawędzi piaskowni można stwierdzić, że zniszczona strefa obejmowała północny skraj „Pola Kasperka” (dz. gr. nr 124/7), na którym w 1926 r. odkryto elementy wyposażenia grobu popielnicowego. W chwili obecnej ta działka gruntowa jest nieużytkiem, na którym ma miejsce, na niewielką skalę, dzikie wydobywanie piasku.

Na podstawie badań ratowniczych ustalono, że obszar objęty badaniami znajdował się poza zasięgiem stanowiska lub mógł stanowić jego peryferię (odkrycie dwóch jam posłupowych). Jak wykazały badania AZP i zakładane w 1996 r. sondaże, stanowisko należy lokować około 20-40 m na południe i południowy zachód od granicy wykopu. Nie można także wykluczyć, że fragment stanowiska uległ zniszczeniu w wyniku eksploatacji piasku.

Materiały i dokumentacja docelowo będą się znajdować w Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych”.

Badania nie będą kontynuowane.

ROGÓW OPOLSKI, st. 8, gm. Krapkowice, woj. opolskie, AZP 92-37/10

- osada kultury przeworskiej (okres wpływów rzymskich)
- osada późnośredniowieczna i nowożytna

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone we wrześniu przez Jarosława Bronowickiego (Instytut Archeologii i Etnologii PAN O/Wrocław). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 0,12 ha.

Stanowisko zostało odkryte przez B. Brymerskiego i L. Kamińskiego w 1971 roku. Weryfikacja AZP została przeprowadzona przez K. Bykowskiego w 1985 roku.

Celem badań była eksploracja nawarstwień kulturowych zagrożonych zniszczeniem w wyniku budowy autostrady.

W trakcie badań natrafiono na peryferyczną, północną część stanowiska. Materiały archeologiczne zalegały jedynie w wąskim pasie (około 10 metrów), rozciągającym się wzdłuż krawędzi południowej nitki autostrady. Nawarstwienia stanowiska zostały najprawdopodobniej poważnie naruszone w wyniku robót ziemnych, prowadzonych w latach 70-tych, w związku z czym natrafiono tylko na 1 obiekt nieruchomy, pochodzący z przełomu późnego średniowiecza i okresu nowożytnego.